

საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა ლიტერატურული თარგმანის საკითხები
(ჯ. სელინჯერის „თამაში ჭვავის ყანაში“ მასალაზე დაყრდნობით)

სედა ოგანესიანი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე ფილოლოგიის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

გამოყენებითი უცხო ენები და საერთაშორისო მოლაპარაკებები/ეკონომიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სალომე ლაფაჩიშვილი, დოქტორანტი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2017

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხდენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების გარეშე.

სედა ოგანესიანი

17. 06. 2017

აბსტრაქტი

ენა და იდეოლოგია მჭიდრო კავშირშია ერთმანეთთან. იდეოლოგია უდიდეს გავლენას ახდენს ენის განვითარებაზე, ხოლო ენა თავის მხრივ იცვლება იდეოლოგიის გავლენის ქვეშ და ხდება იდეოლოგიის მატარებელი.

ოდითგანვე, მხატვრული ლიტერატურა დიდ ადგილს იკავებს მოსახლეობის ცხოვრებაში, შესაბამისად საჭიროა იდეოლოგიური ენის კვლევა.

ნაშრომში „საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა ლიტერატურული თარგმანის საკითხები“ გაანალიზებულია იდეოლოგიური პროპაგანდის ლინგვისტური ხერხები. მხატვრული ლიტერატურა გამოცემის და პოპულარობის სახით იდეოლოგიის სახეს ატარებს, შესაბამისად კარგად ჩანს იდეოლოგიური პროპაგანდის ენობრივი მეთოდები, რომლებიც რეალურ ცხოვრებაში ჩრდილშია მოქცეული.

იდეოლოგიის, ცენზურის და ლინგვისტური ხერხების გარკვევით შესაძლებელია საზოგადოებას დავანახოთ ცენზურის ზეგავლენის ქვეშ შესრულებული თარგმანები, ნათელი მოვფინოთ მთარგმნელობით პრობლემებს და ჩარჩოში მოქცეულ აზროვნებას.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: იდეოლოგია, ცენზურა, მთარგმნელობითი ხერხები, იდეოლოგიზაცია, დეიდეოლოგიზაცია.

Abstract

Language and ideology are closely interconnected. Ideology has a great influence on development of language and language in its turn, influenced by ideology is changing, becomes an ideological mediator.

Since old times, fiction has had a great place in our lives, therefore it became necessary to research ideological language.

This thesis “Issues of fiction translation in soviet and post soviet periods” analyses the linguistic techniques of ideological propaganda in literature. The information given in literature is more specified, therefore linguistic methods of ideological propaganda are shown more obviously than remain in shade in real life.

Clarifying the structure of ideology censorship and linguistic techniques, it becomes possible to show to public the translation influenced by censorship, bring to light translational problems and restricted thinking.

Key words: Ideology, censorship, translation techniques, ideologization and de-ideologization.